

Blisk iz preteklosti

Astronomi lahko gledajo nazaj v preteklost vse do časa, ko je bilo vesolje mlado. A za to jim ni treba skočiti na časovni stroj kot v kakem znanstveno-fantastičnem filmu.

Namesto tega so vse kar potrebujejo močni teleskopi, s katerimi lahko opazujejo zelo oddaljena telesa v vesolju, saj ko gledamo v vesolje, gledamo v preteklost!

Svetloba je hitrejša od česarkoli v vesolju, a kljub temu potrebuje nek čas za potovanje po prostoru. Na primer, da svetloba pripotuje od Sonca do Zemlje, potrebuje 8 minut. Toda Sonce nam je kar blizu. Svetloba z daljnih teles v vesolju, kot so zvezde ali galaksije, potrebuje za potovanje do nas na Zemlji milijone ali celo milijarde let. Tako pravzaprav vidimo ta telesa takšna, kakršna so bila pred milijoni ali milijardami let!

Astronomi iščejo oddaljena telesa v vesolju zato, ker nam ta povedo kakšno je bilo vesolje, ko je bilo veliko mlajše. Kvazarji so posebne galaksije, ki so tako daleč proč, da ko jih opazujemo, vidimo vesolje kakršno je bilo še kot dojenček. Kvazarji so tudi neverjetno svetli – svetlejši kot okrog 100 običajnih galaksij skupaj! In le zato ker so te oddaljene galaksije-kvazarji tako svetli, jih lahko astronomi sploh vidijo v svojih teleskopih. Toda ker so tako zelo daleč, da so na fotografijah videti le kot majhne pike svetlobe, so astronomi prosili risarje, da narišejo kakšni bi naj kvazarji bili, in eden od rezultatov je zgornja risba.

Pred kratkim so astronomi našli kvazar, ki je bolj daleč kot katerikoli prej znani kvazar. Njegova svetloba je potovala do nas skoraj 13 milijard let! "Da smo našli to telo, je bilo potrebno mukotrpno iskanje, a odkrivanje nekaferih skrivnosti zgodnjega vesolja je vredno truda," pravi astronom Daniel Mortlock, član raziskovalne skupine, ki je odkrila ta rekorderski kvazar.

COOL FACT

Ko pogledate v nočno nebo, morda vidite zvezdo, ki ne obstaja več! Kljub temu lahko zvezdo še vedno vidimo, ker še sedaj dobivamo svetlobo, ki jo je zvezda poslala v vesolje že dolgo nazaj!

